

Zasady dobrych praktyk w relacjach doktoranta z opiekunem i promotorem pracy doktorskiej w IUNG-PIB

§ 1. Przepisy ogólne

Zasady dobrych praktyk w relacjach doktoranta z opiekunem i promotorem pracy doktorskiej w IUNG-PIB, zwane dalej Zasadami, obejmują zbiór zasad i wartości, które wyznaczają kierunek działania doktoranta jako uczestnika studiów III stopnia, badacza, pracownika dydaktycznego oraz członka społeczności naukowej.

§ 2. Sprawowanie opieki naukowej nad doktorantem

1. Procedura przyjęcia doktorantów na studia doktoranckie jest określona w dokumencie pn. „*Warunki i tryb rekrutacji kandydatów na studia doktoranckie w IUNG-PIB*”.
2. Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy zapewnia doktorantowi przez cały okres studiów doktoranckich opiekę naukową i wsparcie w samodzielnej pracy badawczej, jak również wsparcie materialne zgodnie z zasadami określonymi w przepisach prawa oraz Regulaminie studiów doktoranckich i Regulaminie pomocy materialnej obowiązujących w IUNG-PIB.
3. Kandydatowi na doktoranta w IUNG-PIB w trakcie procesu rekrutacji, przed wydaniem decyzji w sprawie przyjęcia na studia doktoranckie, zostaje przedstawiony wstępny temat pracy doktorskiej oraz kandydatura opiekuna naukowego, którym jest samodzielny pracownik naukowy dysponujący wiedzą merytoryczną z zakresu projektowanej pracy doktorskiej.
4. Dyrektor powołuje i przydziela doktorantowi jednego opiekuna wiodącego i dodatkowo istnieje możliwość przydzielenia współopiekuna (np. pracownika z tytułem doktora, który w momencie wszczęcia przewodu może być wskazany jako promotor pomocniczy) lub kopromotora w celu zapewnienia wsparcia we wszystkich możliwych obszarach związanych z realizacją przyjętego tematu badawczego.
5. Wymagania wobec osób sprawujących opiekę naukową określa Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie studiów doktoranckich i stypendiów doktoranckich (Dz.U. 2016 r., poz. 558).

6. Promotora pracy doktorskiej wyznacza Rada Naukowa po wszczęciu przewodu doktorskiego.

§ 3. Obowiązki opiekuna (promotora)

1. Ogólne obowiązki opiekuna naukowego określa Regulamin studiów doktoranckich w IUNG-PIB.
2. Opiekun jest zobowiązany do pomocy merytorycznej w pracy nad doktoratem, jak również pomocy we wnioskowaniu o granty krajowe i międzynarodowe.
3. Do obowiązków opiekuna naukowego należy:
 - 1) ustalenie harmonogramu badań,
 - 2) odbywanie konsultacji z doktorantem,
 - 3) uczestnictwo w seminariach obejmujących prezentacje wyników badań doktoranta,
 - 4) udzielanie pomocy merytorycznej i metodycznej w realizacji zaplanowanych badań,
 - 5) udzielanie pomocy merytorycznej w przygotowaniu publikacji i rozprawy doktorskiej,
 - 6) dokonywanie, nie rzadziej niż raz w roku, oceny postępów naukowych doktoranta oraz opiniowanie wniosków doktoranta związanych z realizacją studiów.
4. Opiekun powinien wspierać doktoranta na każdym etapie realizacji pracy doktorskiej (tj. ustaleniu planu badań, realizacji badań, analizie i interpretacji wyników badań, pisaniu pracy doktorskiej, pisaniu artykułów i przygotowywaniu wystąpień konferencyjnych, aplikowaniu o granty, itp.) oraz umożliwić rozwój naukowy.
5. Opiekun, w granicach możliwości jakimi dysponuje IUNG-PIB, powinien zapewnić doktorantowi odpowiednie warunki prowadzenia badań (m.in. dostęp do stanowiska pracy, aparatury badawczej i sprzętu biurowego, uczestnictwo w szkoleniach z zakresu używania narzędzi badawczych, np. oprogramowania, procedur badawczych, analizy statystycznej wyników badań).

§ 4. Obowiązki doktoranta

1. Ogólne obowiązki doktoranta określa Regulamin studiów doktoranckich w IUNG-PIB.
2. Do podstawowych obowiązków doktoranta należy realizowanie programu studiów doktoranckich oraz prowadzenie badań naukowych i składanie sprawozdań z ich przebiegu.
3. W trakcie studiów doktoranckich w IUNG-PIB doktorant realizuje program kształcenia, obejmujący przedmioty obowiązkowe, fakultatywne, praktyki zawodowe, seminaria

doktoranckie, zajęcia rozwijające kompetencje społeczne, praktyki zawodowe oraz uczestniczy w seminariach i zajęciach z języka angielskiego. Zajęcia dla doktorantów stanowią element wspierający realizację badań naukowych.

4. Doktorant, w miarę warunków IUNG-PIB, ma możliwość:
 - 1) prowadzenia badań w ramach projektów realizowanych w jednostce, np. przez opiekuna,
 - 2) prowadzenia badań w ramach własnego projektu,
 - 3) realizacji części badań w innych jednostkach współpracujących z jednostką prowadzącą studia doktoranckie, np. w ramach krótkich pobytów studyjnych i staży,
 - 4) realizacji badań w ramach współpracy z instytucją otoczenia społeczno-gospodarczego.

§ 5. Forma i przebieg opieki naukowej nad doktorantem

1. Opieka naukowa nad doktorantem prowadzona jest od momentu rozpoczęcia przez doktoranta studiów doktoranckich aż do uzyskania stopnia doktora.
2. Opieka naukowa przed wszczęciem przewodu doktorskiego dotyczy wyboru i uzgodnienia tematu pracy, opracowania planu badań wraz z harmonogramem, realizacji badań zgodnie z przyjętym harmonogramem, a także pisania artykułów i przygotowania wystąpień konferencyjnych oraz aplikowania o stypendia i granty badawcze.
3. Po wszczęciu przewodu doktorskiego opieka naukowa, sprawowana przez promotora i/lub promotora pomocniczego, polega głównie na wsparciu doktoranta w dalszym prowadzeniu badań, analizie i interpretacji uzyskanych wyników, przygotowaniu publikacji, pisaniu pracy doktorskiej oraz przygotowaniu doktoranta do obrony pracy doktorskiej.
4. Głównymi formami współpracy doktoranta z opiekunem są:
 - 1) konsultacje naukowe z opiekunem naukowym,
 - 2) zajęcia obowiązkowe z metodologii prowadzenia badań naukowych (w grupie lub indywidualnie w relacji opiekun-doktorant w oparciu o studium przypadków wynikających z badań naukowych doktoranta),
 - 3) seminaria doktoranckie obejmujące prezentacje założeń, metodyki i wyników badań naukowych realizowanych przez doktorantów w ramach pracy doktorskiej, w których obowiązkowo uczestniczy opiekun (promotor).
5. Doktorant i opiekun (promotor) powinni ustalić zorganizowane i regularne formy kontaktu.
6. Relacje opiekun - doktorant obejmują:
 - 1) rejestrowanie postępu badań oraz ich wyników,

- 2) uzyskiwanie informacji zwrotnych poprzez sprawozdania i seminaria,
 - 3) pracę według ustalonych harmonogramów i terminów ich wykonania,
 - 4) uzyskiwanie praktycznych rezultatów i/lub wyników badań.
7. Doktorant powinien mieć możliwość ciągłej konsultacji procesu badawczego w trakcie badań z opiekunem naukowym i zespołem badawczym wyspecjalizowanym w podobnych badaniach.
 8. Relacja opiekun naukowy – doktorant powinna opierać się na wzajemnym szacunku i zaufaniu oraz wspólnej odpowiedzialności za realizację poszczególnych celów i zadań związanych z pracą doktorską.
 9. Pracownicy sprawujący opiekę naukową oraz doktoranci powinni przestrzegać zasad etycznych w nauce, o których mowa w „*Kodeksie etyki pracownika naukowego*”, opracowanym przez Komisję ds. etyki w nauce Polskiej Akademii Nauk [PAN 2017], a przyjętym i obowiązującym w IUNG-PIB.

§ 6. Ocena postępów doktoranta

1. Praca doktoranta podlega ocenie przez kierownika studiów doktoranckich, który dokonuje oceny realizacji programu studiów doktoranckich oraz postępu w prowadzeniu badań naukowych na podstawie sprawozdania rocznego oraz opinii opiekuna naukowego.
2. Niewywiązywanie się doktoranta z obowiązku realizacji indywidualnego programu badawczego może skutkować skreśleniem go z listy uczestników studiów doktoranckich.

§ 7. Ocena opieki naukowej

1. Niewywiązywanie się opiekuna naukowego z obowiązków określonych w § 3 może skutkować skierowaniem wniosku przez doktoranta lub kierownika studiów doktoranckich do Dyrektora Instytutu o zmianę opiekuna naukowego. Wniosek wymaga uzasadnienia.
2. W uzasadnionych przypadkach Dyrektor Instytutu może podjąć decyzję o zmianie opiekuna naukowego.
3. Niewywiązywanie się promotora z obowiązków określonych w § 3 może skutkować skierowaniem wniosku przez doktoranta lub kierownika studiów doktoranckich do Rady Naukowej o zmianę promotora. Wniosek wymaga uzasadnienia.

§ 8. Sytuacje konfliktowe

1. W sytuacjach konfliktowych między doktorantem a opiekunem naukowym kierownik studiów doktoranckich zobowiązany jest do ustalenia przyczyn konfliktu oraz podjęcia próby jego rozwiązania poprzez podjęcie mediacji pomiędzy doktorantem a opiekunem naukowym.

2. Doktorant oraz jego opiekun mogą również zwrócić się o pomoc do Mentora, który jest doświadczonym pracownikiem naukowym i osobą bezstronną powoływaną przez Dyrektora na podstawie uregulowań wewnętrznych w IUNG-PIB.
3. Procedura skreślenia doktoranta z listy uczestników studiów doktoranckich, jak też zmiany opiekuna naukowego powinna być poprzedzona podjęciem przez kierownika studiów doktoranckich działań mających na celu wyjaśnienie zaistniałej sytuacji i podjęciem mediacji, w przypadku, gdy przyczyną okaże się konflikt na linii doktorant-opiekun naukowy.

§ 9. Postanowienia końcowe

W sprawach nieobjętych treścią niniejszych Zasad obowiązują przepisy zawarte w ustawie z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.), przepisy obowiązujące w Instytucie Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowym Instytucie Badawczym, zwłaszcza w Regulaminie studiów doktoranckich i Statucie IUNG-PIB, oraz powszechnie przyjęte normy etyczne i społeczne.